

NORMY PRO CHEMICKÉ VÝROBKY POUŽÍVANÉ PRO ÚPRAVU VODY

Ing. Lenka Fremrová

V Evropském výboru pro normalizaci (CEN) pracuje technická komise CEN/TC 164 Vodárenství.

- byla založena v roce 1988,
- její sekretariát zajišťuje Francouzská společnost pro normalizaci (AFNOR) se sídlem v Paříži,
- zpracovává technické normy, které se zabývají požadavky na instalaci a provoz systémů pro zásobování vodou a jejich součástí a úpravou vody,
- velkou část připravovaných norem tvoří normy pro chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě.

Členění technické komise CEN/TC 164 Vodárenství

pracovní skupiny (WG):

WG 1 Vnější soustavy a složky

WG 2 Vnitřní soustavy a složky

WG 3 Vliv materiálů na vodu určenou k lidské spotřebě

WG 5 Betonové trouby a tvarovky

WG 8 Zdravotnětechnické armatury

WG 9 Úprava vody určené k lidské spotřebě

WG 10 Zásobní nádrže na teplou vodu a nádrže na akumulaci studené vody pro domácí použití

WG 12 Pružné hadice v oblasti zdravotnětechnické

WG 13 Zařízení k úpravě vody v budovách

WG 14 Zařízení na ochranu proti znečištění pitné vody zpětným průtokem

WG 15 Bezpečné zásobování pitnou vodou

WG 9 Úprava vody určené k lidské spotřebě

Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě:

- koagulanty na bázi hliníku;
- koagulanty na bázi železa;
- chemické výrobky k úpravě pH vody;
- aktivní uhlí;
- dezinfekční a oxidační prostředky;
- inhibitory koroze.

Chemické výrobky používané pro úpravu vody v plaveckých bazénech

Normy pro chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě

- popisují fyzikální a chemické vlastnosti určitého výrobku, obchodní formy, kritéria čistoty, metody zkoušení, způsoby dodání, výstražné a bezpečnostní označování podle legislativy EU, přepravní předpisy a označování i podmínky skladování;
- v normativních přílohách bývají obsažena bezpečnostní pravidla pro zacházení s výrobkem a analytické metody;
- v informativních přílohách jsou uvedeny obecné informace o výrobku, např. způsob výroby a použití při úpravě vody určené k lidské spotřebě (funkce, forma použití, dávka při úpravě vody, způsob použití, vedlejší účinky a odstranění přebytku výrobku).

Normy pro chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě

- Ve starších normách bylo uvedeno výstražné a bezpečnostní označování s použitím standardních vět označujících specifickou rizikovost (R-věty), standardních pokynů pro bezpečné nakládání (S-věty) a výstražných symbolů (žlutooranžové čtverce s černým symbolem).
- Probíhá revize evropských norem pro chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě, při které bylo výstražné a bezpečnostní označování uvedeno do souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006.

Normy pro chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě

Podle nové legislativy se používají standardní věty o nebezpečnosti (H-věty) a pokyny pro bezpečné zacházení (P-věty).

GHS05

Výstražné symboly nebezpečnosti byly změněny, podle nové legislativy se používá červeně orámovaný čtverec, uvnitř je znázorněn černý symbol na bílém pozadí.

Zavádění evropských norem do ČSN

Česká republika je řádným členem Evropského výboru pro normalizaci, a proto máme povinnost zavádět vydané evropské normy do soustavy ČSN.

Evropské normy se vydávají ve třech oficiálních verzích (anglické, německé a francouzské).

Členové CEN jsou povinni převzít všechny evropské normy do svých národních normalizačních soustav do šesti měsíců po jejich vydání

Normy pro chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě

V roce 2013 byly vydány například revize norem:

ČSN EN 890 Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Roztok síranu železitého

ČSN EN 901 Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Chlornan sodný

ČSN EN 12386 Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Síran měďnatý

ČSN EN 896 Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Hydroxid sodný

ČSN EN 1018 Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Uhličitan vápenatý

revize ČSN EN 890 Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Roztok síranu železitého

Rozdíly mezi ČSN EN 890:2013 a ČSN EN 890:2005:

- změna maximálního dovoleného hmotnostního zlomku nerozpuštěných látek ve výrobku, vyjádřeného v procentech, z 0,3 % na 0,5 %;
- aktualizace informací o označování výrobku, aby odpovídaly nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008;
- změna metody stanovení síranu železitého, aby se zamezilo používání nebezpečného dichromanu draselného. Podle ČSN EN 890:2013 se při odměrném stanovení celkového železa a železa(II) používá místo roztoku dichromanu draselného roztok síranu ceričitého.

revize ČSN EN 890 Roztok síranu železitého

Označování výrobku

Volitelně do 31/05/2015, potom povinně

Signální slova:

GHS05: Varování

GHS07: Varování

Standardní věty o nebezpečnosti:

H290: Může být korozivní pro kovy

H302: Zdraví škodlivý při požití

H319: Způsobuje vážné podráždění
očí

Volitelně do 31/05/2015

Výstražné symboly nebezpečnosti:

C: Žíravý

Xn: Zdraví škodlivý

Standardní věty označující specifickou
rizikovost:

R 22: Zdraví škodlivý při požití

R 34: Způsobuje poleptání

revize ČSN EN 901 Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Chlornan sodný

V porovnání s ČSN EN 901:2007 byly provedeny následující změny :

- aktualizace odkazu na normu pro stanovení rtuti, tj. uvedení ČSN EN ISO 12846 Kvalita vod – Stanovení rtuti – Metoda atomové absorpční spektrometrie (AAS) po zkoncentrování a bez něj;
- aktualizace informací o označování výrobku, aby odpovídaly nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008.

revize ČSN EN 12386 Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Síran měďnatý

V porovnání s ČSN EN 12386:2006 byly provedeny následující změny:

- uvedení normy do souladu se směrnicí Rady 98/83/ES o jakosti vody určené pro lidskou spotřebu;
- úprava článku 6.2 o označování výrobku, aby byl v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008.

revize ČSN EN 896 (75 5872) Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Hydroxid sodný

V porovnání s ČSN EN 896:2006 byly provedeny následující změny:

- uvedení normy do souladu se směrnicí Rady 98/83/ES o jakosti vody určené pro lidskou spotřebu;
- aktualizace odkazu na normu pro stanovení rtuti, tj. uvedení ČSN EN ISO 12846 Kvalita vod – Stanovení rtuti – Metoda atomové absorpční spektrometrie (AAS) po zkoncentrování a bez něj;
- aktualizace informací o označování výrobku, aby odpovídaly nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008.

revize ČSN EN 1018 (75 5891) Chemické výrobky používané pro úpravu vody určené k lidské spotřebě – Uhličitan vápenatý

V porovnání s ČSN EN 1018:2007 byly provedeny následující změny:

- uvedení normy do souladu se směrnicí Rady 98/83/ES o jakosti vody určené pro lidskou spotřebu;
- aktualizace odkazu na normu pro stanovení rtuti, tj. uvedení ČSN EN ISO 12846 Kvalita vod – Stanovení rtuti – Metoda atomové absorpční spektrometrie (AAS) po zkoncentrování a bez něj;
- aktualizace informací o označování výrobku, aby odpovídaly nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008.

Dostupnost norem ČSN

Normy ČSN jsou přístupné hlavně v elektronické formě – přístup je umožněn prostřednictvím internetu.

Podrobnosti o této službě naleznete na internetu na stránkách Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ) (www.unmz.cz, ikona „ČSN online“). Pod touto ikonou můžete nalézt také **technické normalizační informace (TNI)**.

Věstník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví je dostupný na internetu na stránkách ÚNMZ.

Informace o technických normách vodního hospodářství

Centrum technické normalizace ve Sweco Hydroprojekt a.s.

(www.sweco.cz, složka Služby, nadpis **Tvorba norem pro vodní hospodářství a ekologii**)

Sweco Hydroprojekt a.s. vydává v lednu a v červenci každého roku aktualizovaný seznam technických norem vodního a odpadového hospodářství.

Děkuji za pozornost.